

26.6.2023

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki
suomen@metsastajaliitto.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausuntopyyntö 9.6.2023 (Dnro VN/17646/2023)

**LAUSUNTO LUONNOKSISTA MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
ASETUKSIKSI VESILINTUIHIN, MERIHANHEEN,
METSÄHANHEEN, NOKIKANAAN JA TUKKAKOSKELOON LIITTYEN**

Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevista
asetusluonnoksista seuraavaa:

YLEISTÄ

Asetusesitysten taustamuistioiden mukaan elinympäristöjen muutos ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen vaikuttavat merkittävästi vesilintukantoihin ja siten myös mahdollisuuksiin hyödyntää niitä metsästämillä. EU:n biodiversiteettistrategiassa kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden vähenemisen vuoteen 2030 mennessä.

Useiden riistasorsien kannat taantuvat ja vesilintukantojen taantuma on välttämätöntä pysäyttää. Metsästäystä on harjoitettava kestävän käytön periaatteella niin, että kantoja ei vaaranneta. Metsästäjäliitto ymmärtää vesilintukantojen tilan vakavuuden ja näkee taantuvien vesilintulajien kantojen tilan tarvitsevan korjaavia toimenpiteitä. Metsästäjäliitto haluaa edelleen kuitenkin painottaa, että vesilintukantojen taantuminen ei johdu metsästyksestä: pääsyyt löytyvät elinympäristöjen heikkenemisestä ja huonosta poikastuotosta.

Liitto onkin erityisen huolissaan kosteikko- ja vesilinnuston poikastuoton jatkuvasta heikkenemisestä. Vesilintujen elinympäristöt ovat heikentyneet

26.6.2023

samaan aikaan, kun predaatio pienpetojen ja erityisesti varislintujen aiheuttamana on koko ajan kasvanut. Pelkästään jo näiden kahden tekijän yhteisvaikutusta voidaan pitää merkittävänä taantuneiden lajien poikastuoton huonossa tilassa. Minkin ja supikoiran aiheuttamista pesimätappioista on selkeä tutkimuksen tukema näkemys ja Metsästäjäliitto pitää tärkeänä näiden vaikutusten pienentämiseen tähtäviä toimenpiteitä ja hankkeita. Lisäksi tuoreet ja Metsästäjäliiton mielestä erittäin tervetulleet hallitusohjelmakirjaukset varislintujen rauhoitusaikojen lyhentämisestä ja metsästyksen tehostamisesta tulee liiton näkemyksen mukaan laittaa pikaisesti toimeen.

VESILINTUJEN HÄMÄRÄMETSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUOSINA 2023–2026

Taustamuistion mukaan hämäämetsästyksen kieltämisen positiivisia vaikutuksia ovat lajintunnistuksen ja ampumatilanteen parantuminen, sekä sosiaalisen kestävyuden paraneminen. Metsästäjäliiton mielestä vesilintujen hämäämetsästyksen kieltämisellä on näitä tavoitteita tukeva vaikutus. Myös ammutun saaliin talteen saaminen todennäköisesti paranee, mikä tukee eettisen metsästyksen näkökulmaa. Asetusesitys on käytännössä linjassa Ruotsin vastaavan vesilinnustuskäytännön kanssa.

Asetusesityksen sanamuoto on kuitenkin lausuntokierroksen aikana aiheuttanut epäselvyyksiä ja eri tulkintoja metsästäjissä. Asetusesityksessä on kirjattu muotoilu ”*Sen lisäksi, mitä muualla säädetään, vesilintujen metsästys on kielletty auringonlaskua seuraavan tunnin päättymisestä auringonnousua edeltävän tunnin alkuun asti.*” Osa metsästäjistä on sanamuodoista ”seuraavan tunnin päättymisestä” ja ”edeltävän tunnin alkuun asti” tulkinnut kiellon olevan sidottu kellon tasatunteihin, mikä ei liene asetuksen tarkoitus. Tätä määrittelyä tulee liiton mielestä tarkentaa selvennyksen vuoksi. Myös säädöksen sanamuodon tarkentaminen *vesilintujen ampumiseen* metsästyksen sijasta jättäisi vähemmän tulkinnanvaraa ja antaisi tarvittavaa joustavuutta metsästäjälle esimerkiksi aseensa kanssa liikkumiseen passipaikalle ja sieltä pois. Myös valvonnan kannalta kiellon rajaaminen pelkästään vesilintujen ampumiseen olisi selkeämpää.

Asetuksen sanamuotoa tulisikin Metsästäjäliiton mielestä selkeyttää seuraavasti: ”*Sen lisäksi, mitä muualla säädetään, vesilintujen ampumisen kiello alkaa 60 minuuttia auringonlaskuajan jälkeen, päättyen 60 minuuttia ennen auringonnousua.*”

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS METSÄHANHEN METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2023–2024

Asetusluonnoksen taustamuistion mukaan metsähanhen metsästys kiellettiin kokonaan vuosina 2014-2016 ministeriön asetuksilla ja sitä on sen jälkeen

26.6.2023

edelleen rajoitettu voimakkaasti koko maassa muualla kuin Kaakkois-Suomessa loka-marraskuussa tundrametsähanhien muuton aikana rajoitetulla alueella. Vuodesta 2020 alkaen metsähanhen sallittiin Pohjois-Suomen pesimäalueella myös eräissä Lapin maakuntaan kuuluvissa kunnissa elokuussa kahdeksan päivän ajan rajoitetusti.

Esityksessä Pohjois-Suomessa metsähanhen pesimäalueilla metsähanhen metsästys olisi sallittua edellisen vuoden mukaisesti 20.8. klo 12 – 27.8.2023 välisenä aikana Lapin maakunnassa, lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia, peltoja ja valtatie E8:n merenpuoleisia alueita. Sen lisäksi metsähanhen metsästys sallittaisiin edellisen vuoteen nähden laajemmalla alueella Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Tätä aikaa ja aluetta koskisi myös kielto metsästä metsähanhi pellolta, ravintohoukuttimen käytön kielto ja metsästäjäkohtainen saalisikiintiö enintään 1 metsähanhi vuodessa.

Ministeriön mukaan nyt esitetty rajoitettu metsästys jatkaisi pesimäalueella metsästysvuosien 2020–2021, 2021–2022 ja 2022–2023 rajoitusta yhdellä vuodella, sillä poikkeuksella, että rajoitetusti sallitun metsästyksen alue laajenisi koskettamaan Lapin maakunnan lisäksi osaa Pohjois-Pohjanmaan maakunnasta. Lisäksi viime vuoden tapaan metsästystä rajoitetaan siten, metsähanhen pellolta metsästys kielletään. Metsästys halutaan kohdistaa erityisesti perinteiseen erämaassa tapahtuvaan pyyntiin, joka on perinteistä suomalaista metsähanhen metsästyksen eränkäyntikulttuuria. Lisäksi ministeriön mukaan tarkoituksenmukaista on rajata meri- ja rannikkoalueet pois metsähanhen pyyntialueina, jossa esiintyy merihanhia ja niiden metsästys on sallittua.

Metsähanhen metsästys sallittaisiin edellisen vuoden tapaan 1.10.–30.11. välisenä aikana rajatulla alueella Suomen kaakkoisosissa, jolloin metsästys kohdistuisi todennäköisesti pääasiassa moninkertaisesti runsaampaan ja elinvoimaiseen tundrametsähanhen (*Anser fabalis rossicus*) kantaan.

Metsästäjäliitto pitää asetusesitystä kannatettavana. Liiton näkemyksen mukaan on erinomainen asia, että nykyään usean vuoden tauon jälkeen on vuodesta 2020 lähtien päästy harjoittamaan perinteiseen suomalaiseen metsästyskulttuuriin kuuluvaa ja erittäin vaativaa pyyntimuotoa pesimäsoilla - kuitenkin siten, ettei taigametsähanhikannan suojelutoimenpiteillä suotuisaksi saatu kehitys vaarannu. Tässä tarkoituksessa esitetyt metsästäjäkohtaiset kiintiöt ja ravintohoukuttimen käytön rajoitukset ovat paikallaan ja perusteltuja.

Perinteisen pesimäsuopyynnin mahdollistaminen jatkossa laajemmallakin alueella kuin mitä asetusesitys nyt sisältää, on Metsästäjäliiton mielestä myös tarpeen miettiä ja selvittää - toki kansainvälisesti yhdessä sovittujen kiintiöiden puitteissa pysyen.

26.6.2023

Metsästäjäliitto on tyytyväinen siitä, että metsästäjäkohtainen saalisikiintiö on nykyisin mukana myös metsähanhen metsästyksen säätelyn “työkalupakissa”. Liitto esitti kyseistä yhden metsähanhen metsästäjäkohtaista kausikiintiötä lausunnossaan ensimmäisen kerran jo vuonna 2012. Tähän liittyen liitto haluaa jälleen tuoda esille metsästäjäkohtaisen saalisikiintiöinnin mahdollisuudet muidenkin, erityisesti taantuvien vesilintulajien metsästyssäätelyssä.

Hyvät kokemukset kiintiöinnistä osoittavat, että metsästäjäkohtaisten kiintiöiden avulla voidaan tehokkaasti rajoittaa taantuvien lajien yliverotusta. Metsästäjien keskinäinen vertaisvalvonta ja tehokas sosiaalinen media pitää viimeistään huolen siitä, että kaikkien yleisesti tiedossa olevia metsästäjäkohtaisia kiintiöitä ei ylitetä. Kiintiöntien osalta saalismäärät olisi myös mahdollista kirjata Metsästäjäliiton aiemmin esittämällä tavalla OmaRiistan ja vaihtoehtoisesti merkitä valvontaa varten riistanhoitoyhdistyksistä lunastettavilla saaliiseen kiinnitettävillä merkeillä eli ”tageilla”. Suomalaiset metsästäjät ovatkin valtaosin lainkuuliaisia, eivätkä ota riskejä ylittämällä kiintiöitä pahimmillaan harrastuksensa jatkuvuuden uhalla.

Kansainvälisen yhteistyön avulla taigametsähanhikannan seuranta ja tietotaso kannanhoitoon tarvittavista toimista on nyt saatu aiempaa paremmaksi. On hienoa, että Suomi on ollut edelläkävijä sopeutuvan metsästysverotuksen kehittämisessä kansainvälisellä tasolla juuri metsähanhen kannanhoidon osalta. Liiton vahvana toiveena on, että jatkossa kaikki muuttoreitin valtiot saataisiin sitoutumaan entistä paremmin mukaan yhteistyöhön kannanhoidossa eli talvehtivan kannan arviointiin, metsästysmäärien kontrollointiin sekä saalistiedon raportointiin.

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS MERIHANHEN METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUOSINA 2023—2026

Asetusesityksen taustamuistion mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin merihanhen metsästys sisämaassa kannan runsastumisen ja levittäytymisen edistämiseksi. Määritellyllä rannikkoalueella tapahtuva metsästys jakautuisi aikaistettuun peltometsästykseen 10.8.- alkaen ja tavanomaiseen metsästyskauteen 20.8 klo 12.00 – 31.12. Sallitulla metsästysalueella merihanhen metsästykseen asetettaisiin metsästäjäkohtainen saalisikiintiö, joka olisi enintään 2 merihanhea vuorokaudessa. Lisäksi ravintohoukuttimen käyttö kiellettäisiin merihanhen aikaistetussa peltometsästyksessä 10.8.- 20.8. klo 12.00 saakka.

Metsästäjäliitto yhtyy ministeriön näkemykseen, jossa merihanhen osalta tavoiteltava leviäminen sisämaan vesistöihin edellyttää metsästyksen kieltämistä sisämaan kannan ollessa vielä kehityksen alkuvaiheessa. Maa- ja metsätalousministeriö pyrkii tämän asetuksen avulla poistamaan sisämaassa pesivään ja levittäytyvään merihanhien kantaan kohdistuvan metsästyspaineen

26.6.2023

niin, että kanta vahvistuisi ja siitä tulisi arvokas riistavara myös sisämaahan, mikä on myös liiton mielestä tavoiteltava tilanne. Asia on Metsästäjäliitolle erityisen läheinen, sillä Metsästäjäliitto on ollut eri tavoin konkreettisesti tukemassa merihanhikannan vahvistumista sisämaassa metsästyskelpoiselle tasolle.

Luonnonvarakeskuksen alustavien analyysien mukaan merihanhen Suomen pesimäkanta on kokonaisuutena kasvava. **Metsästäjäliitto esittää sallitulle metsästysalueelle kolmen merihanhen metsästäjäkohtaista saaliskiintiötä.** Kiintiö pitäisi kokonaissaaliin edelleen riittävän pienenä, jakaisi toteutuvaa saalista tasaisemmin hanhenmetsästäjien kesken sekä varmistaisi merihanhikannan vakaan kehityksen. Kolmen merihanhen vuorokausikiintiö olisi kannanhoidon näkökulmasta tarkoituksenmukainen ja samalla se kuitenkin mahdollistaisi mielekkään metsästyksen sekä tehokkaan vahinkojen ehkäisyn.

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS TUKKAKOSKELON METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUOSINA 2021-2024 ANNETUN ASETUKSEN KUMOAMISESTA

Ministeriön mukaan vuonna 2022 AEWA-sopimuksen osapuolikokouksessa tukkakoskelon suojeluluokitus muutettiin takaisin lievempään, metsästyksen sallivaan luokitukseen, sillä viimeisimmän kanta-arvion mukaan kanta arvioitiin suuremmaksi, eikä perusteita tiukalle suojeluluokitukselle enää ole.

Metsästäjäliitto pitää asetusesitystä kannatettavana ja hyvänä esimerkkinä siitä, että riistalajin kannan noustua jälleen elinvoimaiselle tasolle suojelutoimien jälkeen, voidaan laji kestävästi palauttaa metsästyksen piiriin. Tukkakoskelosaaliit ovat meillä lisäksi olleet perinteisesti pieniä, eikä metsästyksen salliminen ei vaaranna tukkakoskelokannan tilaa Suomessa.

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS NOKIKANAN METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUOSINA 2023–2026

Taustamuistion mukaan nokikanakanta on osoittanut voimakasta vähenemistä 1990-luvulta. Suomessa pesivän nokikanakannan suojelemiseksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin nokikanan metsästys kolmen vuoden määräajaksi koko maassa. Ministeriön mukaan nokikana on riistalajina hyvin harvalukuinen ja vuotuiset saaliit ovat olleet pieniä, joten yksittäiselle metsästäjälle vaikutus nokikanan metsästyksen määräaikaiselle kieltämiselle jää vähäiseksi. Metsästäjäliitto pitää nokikanan määräaikaista rauhoitusta perusteltuna.

26.6.2023

Riihimäellä 26.6.2023

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:

Ere Grenfors

Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö